

Như bản giao hưởng vĩ đại

Nhân lễ Các Thánh Nam Nữ vào ngày 1 tháng 11, xin gửi đến các bạn bài viết về việc tôn vinh các thánh trong năm phụng vụ của Giáo Hội.

06-11-2025

Trong kiệt tác của Michelangelo, *Cuộc Phán Xét Cuối Cùng*, vẽ trên tường Nhà nguyện Sistine, chúng ta thấy Chúa Kitô ở trung tâm như đang cai quản vũ trụ bằng cử chỉ của cánh tay Ngài. Bên cạnh Ngài là Đức Mẹ, với đôi mắt nhân từ nhìn xuống con

cái Mẹ đang tiến đến trước Vị Thẩm Phán Tối Cao. Xung quanh hai nhân vật này là rất nhiều người, là các thánh đến từ Cựu Ước và Tân Ước, các vị tử đạo và các tông đồ, những người đang nhìn chăm chăm vào Đấng Cứu Thế.

Cách diễn tả trong bức tranh *Cuộc Phán Xét Cuối Cùng* có một truyền thống lâu đời trong nghệ thuật Kitô giáo. Vào thời Trung cổ, người ta thường thấy trên mặt tiền các nhà thờ và thánh đường, và đôi khi cả bên trong, hình ảnh Chúa Kitô được vây quanh bởi các thánh: nam và nữ, trẻ và già, các tiến sĩ uyên bác cũng như người lao động bình dân, các vua chúa và giáo hoàng, các tu sĩ và binh lính, các trinh nữ và những người đã kết hôn, thuộc mọi tầng lớp và mọi nơi, mọi chủng tộc và văn hóa. Đám đông khổng lồ ấy thường được các thiên thần chơi nhạc cụ đi kèm, giống như một dàn nhạc lớn đang trình diễn một bản giao hưởng

tuyệt đẹp do nhà soạn nhạc và nhạc trưởng- là Chúa Giêsu Kitô của chúng ta -chỉ huy. Đức Bênêđictô XVI ví các thánh như một “dàn nhạc cụ tuyệt vời, dù mỗi người một nét riêng, nhưng cùng nhau dâng lên Thiên Chúa một bản giao hưởng vĩ đại bao gồm những lời chuyển cầu, tạ ơn và ngợi khen.” [1] Do mỗi người là một chuyên gia về một nhạc cụ khác nhau, kết quả là một âm thanh đa dạng phong phú và luôn mới mẻ, được trình diễn trong suốt năm phụng vụ khi chúng ta cử hành các ngày lễ kính nhớ các ngài. Qua mẫu nhiệm Các Thánh Thông Công, những con người được chúc phúc trên thiên đàng đã trở thành một phần đời sống chúng ta. Chúng ta được hiệp nhất với Giáo Hội trên Thiên Quốc, “nơi các linh hồn chiến thắng cùng với Chúa chúng ta.” [2] Việc thờ phượng phụng vụ cho phép chúng ta hợp nhất những gì chúng ta tin, sống, cử hành và cầu nguyện thành một tổng thể mạch lạc.

Tính phong phú của sự thánh thiện Kitô giáo

Xuyên suốt lịch sử, vô số người nam nữ đã thực hành lời của Chúa Giêsu: *“Anh em hãy nên hoàn thiện, như Cha anh em trên trời là Đấng hoàn thiện.”* [3] Các ân sủng phong phú của Chúa Thánh Thần, những cách sống khác nhau của con người và phạm vi rộng lớn các hoàn cảnh sống của người Kitô hữu, đã làm cho lời mời gọi của Chúa Giêsu được thực hiện theo nhiều cách thức khác nhau. *“Mọi hoàn cảnh sống đều luôn dẫn đến sự thánh thiện! Trong nhà bạn, trên đường phố, tại nơi làm việc, trong nhà thờ, vào mọi khoảnh khắc và trong mọi hoàn cảnh sống của bạn, con đường dẫn đến sự thánh thiện luôn được mở ra.”* [4]

Các thánh có sức hút tuyệt vời! Cuộc đời của những con người đã chiến đấu để nên đồng hình đồng dạng với Chúa Kitô là “minh chứng”

vĩ đại cho đức tin. Ánh sáng mạnh mẽ của các ngài chiếu tỏa giữa thế giới. Nếu đôi khi lịch sử nhân loại dường như bị vương quốc bóng tối chi phối, có lẽ là do các đốm sáng ấy chiếu tỏa kém rực rỡ hoặc với số lượng ít ỏi. Thánh Josemaría nói: “Khủng hoảng của thế giới này là cuộc khủng hoảng các vị thánh.” [5]

Sự tương phản giữa đời sống tràn ngập ánh sáng của các ngài và bóng tối xung quanh có thể rất lớn. Quả thật, nhiều vị trong số các ngài đã phải chịu đựng những hiểu lầm, hoặc bị bắt bớ cách âm thầm hoặc công khai, như đã xảy ra với chính Ngôi Lời Nhập Thể: *Ánh sáng đã đến thế gian, nhưng người ta lại yêu bóng tối hơn ánh sáng* [6]. Bất chấp tất cả những điều đó, kinh nghiệm cho thấy sức hấp dẫn to lớn của các thánh.

Trong nhiều lĩnh vực xã hội, người ta ngưỡng mộ chứng từ đời sống Kitô hữu mạnh mẽ và hoàn toàn nhất quán của các ngài. Cuộc đời của các thánh cho chúng ta thấy việc ở gần

Chúa Kitô sẽ lấp đầy trái tim bằng bình an và niềm vui như thế nào, và làm thế nào chúng ta có thể lan tỏa sự thanh thản, hy vọng và lạc quan xung quanh mình, đồng thời cởi mở với nhu cầu của tha nhân, đặc biệt là những người kém may mắn nhất.

Lòng sùng kính các thánh

Kho tàng phong phú của sự thánh thiện Kitô giáo được Giáo Hội liên tục nhắc nhở và suy niệm dưới ánh sáng Lời Chúa. Hằng năm, với hết lòng yêu mến, phụng vụ tôn vinh những con người, giống như Đức Giêsu, đã đi qua trần gian này để *làm việc thiện*[7], đã trở nên những ngọn đèn sáng cho anh chị em mình, giúp anh chị em hạnh phúc trên trái đất này và trong cuộc sống mai sau. Ngày lễ phụng vụ kính nhớ các thánh thường tương ứng với ngày các ngài qua đời, *dies natalis* - ngày các ngài được sinh ra trong sự sống mới, sự sống trên Thiên đàng. Có những trường

hợp, ngày lễ gợi nhớ một khoảnh khắc quan trọng trong cuộc đời các ngài, đặc biệt là ngày liên quan đến việc lãnh nhận các bí tích.

Thánh Josemaría có lòng sùng kính đặc biệt đối với các thánh. *“Tình yêu nào bằng tình yêu của Têrêsa! Nhiệt thành nào bằng nhiệt thành của PhanxicôXaviê! Người nào đáng ngưỡng mộ hơn Phaolô! Ôi, Giêsu ơi, phần con..., con yêu Ngài hơn cả Phaolô, Xaviê và Têrêsa!”*[8] Phụng vụ thánh chính là nơi đặc biệt để chúng ta có thể tăng trưởng tình yêu dành cho các đấng chuyển cầu trên trời này và cảm thấy gần gũi với các ngài, như những người bạn đồng hành thân thương trên hành trình trần thế của chúng ta. Sách Lễ Rôma tập hợp truyền thống đức tin đã được cử hành qua các thế hệ, với những lời nguyện dành cho các Thánh Lễ của các thánh tử đạo, các thánh mục tử, các tiến sĩ Hội Thánh, các trinh nữ, và những người nam và người nữ

thánh thiện đã đạt đến sự trọn lành của đời sống Kitô hữu trong nhiều hoàn cảnh sống khác nhau. Đa số các trường hợp, các bản văn ấy bao gồm một số lời nguyện chung và một số lời nguyện riêng cho ngày lễ.

Các gia đình thường mừng cách đặc biệt những ngày kỷ niệm của các thành viên quan trọng như cha mẹ, ông bà,... Cũng tương tự như vậy trong gia đình của Thiên Chúa, là Giáo Hội. Ngoài các lễ kính Đức Mẹ, lịch phụng vụ chung còn bao gồm những lễ trọng kính Thánh Giuse (19 tháng 3), Sinh nhật Thánh Gioan Tẩy Giả (24 tháng 6), Thánh Phêrô và Thánh Phaolô (29 tháng 6), Các Thánh Nam Nữ (1 tháng 11). Ngoài ra, còn rất nhiều lễ kính các thánh khác; ngoài các thánh tông đồ và các thánh tác giả Tin Mừng, Giáo Hội còn cử hành lễ kính Thánh Laurensô (10 tháng 8), Thánh Stêphanô - vị tử đạo đầu tiên (26 tháng 12), và các Thánh Anh Hài (28

tháng 12). Rồi còn có các lễ nhớ, tự do hoặc bắt buộc. Trong Opus Dei, ngoài các lễ kính Chúa, Đức Mẹ và Thánh Giuse, chúng ta còn cử hành với lòng sùng kính đặc biệt lễ Suy Tôn Thánh Giá, lễ các Tổng lãnh Thiên thần và các Thánh Tông đồ là quan thầy của các hoạt động tông đồ khác nhau trong Giáo đoàn; lễ kính các Thánh Tông đồ và các Thánh sử; và lễ kính các Thiên thần Hộ thủ.[9]

Như chúng ta đọc thấy trong sách Khải Huyền, các thánh hợp thành một đám đông khổng lồ không ai đếm được, thuộc mọi quốc gia, mọi chi tộc, mọi dân tộc và mọi ngôn ngữ. [10] Đám đông ấy bao gồm các thánh từ thời Cựu Ước, như người công chính Abel và tổ phụ trung thành Abraham; các thánh thời Tân Ước; rất nhiều vị tử đạo của thời kỳ đầu Kitô giáo, và những người được chúc phúc và các thánh qua mọi thời đại. Đó là đại gia đình con cái Thiên Chúa, được hợp nên bởi những con người đã hun

đúc cuộc đời mình dưới sự thúc đẩy của nhà điêu khắc vĩnh cửu là Chúa Thánh Thần.

Những lời nguyện trong Sách Lễ Rôma

Một nhà văn Pháp đương đại nói rằng các thánh giống như “những màu sắc của quang phổ dưới tác động của ánh sáng.” Mỗi vị thể hiện bằng cung cách và hào quang riêng của mình ánh sáng của sự thánh thiện của Thiên Chúa. Điều đó như thể ánh hào quang của cuộc Phục Sinh của Chúa Kitô, khi đi qua lăng kính nhân loại, đã mở ra một quang phổ màu sắc đa dạng và hấp dẫn. “Khi Giáo Hội cử hành lễ kính nhớ các vị tử đạo và các vị thánh khác theo chu kỳ hằng năm, Giáo Hội công bố màu nhiệm Vượt Qua nơi những con người ‘đã trải qua đau khổ và đã được vinh quang cùng với Chúa Kitô. Giáo Hội giới thiệu các ngài cho các tín hữu như những tấm gương để

kéo mọi người đến với Chúa Cha qua Chúa Kitô, và nhờ công nghiệp của các ngài, Giáo Hội cầu xin ơn lành của Thiên Chúa’(Công đồng Vatican II, *Sacrosanctum Concilium*, số 104).”[11]

Trong các công thức Thánh Lễ dành cho các thánh trong Sách Lễ Rôma, Giáo Hội diễn tả lời cầu nguyện của mình bằng những ngôn từ giúp chúng ta chiêm ngưỡng các màu sắc khác nhau trong dãi quang phổ sống động ấy. Vào mỗi ngày lễ, có ít nhất một lời nguyện riêng dành cho vị thánh mà linh mục đọc trong nghi thức mở đầu ngay trước Phụng vụ Lời Chúa. Lời cầu nguyện ngắn gọn ấy cô đọng đặc điểm của ngày lễ.[12] Trong vài câu từ, lời nguyện ấy nhắc chúng ta về một khía cạnh trong sự thánh thiện của Thiên Chúa đã tỏa sáng rực rỡ nhất nơi vị thánh được tưởng nhớ ngày hôm đó. Lời nguyện thường bắt đầu bằng việc gợi nhớ một khía cạnh nào đó trong lịch sử

cứu độ, đặc biệt là Mẫu nhiệm Chúa Kitô, và thường thúc giục người Kitô hữu tìm kiếm lời chuyển cầu của vị thánh đó cho một lĩnh vực cụ thể trong đời sống mình.

Nội dung các lời nguyện rất phong phú và đa dạng. Ví dụ, trong lễ nhớ Thánh Gioan Fisher và Thánh Tôma More (22 tháng 6), chúng ta xin được biết làm chứng bằng đời sống cho đức tin mà chúng ta tuyên xưng (điều mà Thánh Josemaría gọi là tính thống nhất trong đời sống); hoặc chúng ta xin được lòng nhiệt thành tông đồ như Thánh Phanxicô Xaviê (3 tháng 12); hoặc xin sống mẫu nhiệm Chúa Kitô cách đặc biệt qua việc chiêm ngắm cuộc Khổ Nạn của Người như Thánh Catarina Siena đã làm (29 tháng 4); hoặc xin cho trái tim chúng ta được bùng cháy lửa Thánh Thần vào ngày lễ Thánh Philipphê Nêri (26 tháng 5). Trong những dịp khác, chúng ta cầu xin các ơn lành và ân sủng cho Giáo Hội: xin hoa trái cho

việc tông đồ trong lễ Thánh Charles Luwanga và các bạn tử đạo (3 tháng 6); xin có những mục tử xứng với trái tim Chúa Kitô trong lễ Thánh Ambrôsiô (7 tháng 12); xin được can đảm mở lòng đón nhận ân sủng của Chúa Kitô, như Thánh Gioan Phaolô II đã khẩn cầu cho chúng ta (22 tháng 10). Trong lễ nhớ Thánh Juan Diego (9 tháng 12), chúng ta chiêm ngắm tình yêu Đức Maria đã dành cho đoàn con của Mẹ; vào lễ Thánh Agatha (5 tháng 2), chúng ta được nhắc nhở về việc Thiên Chúa hài lòng biết bao với nhân đức khiết tịnh.

Những ví dụ như trên còn rất nhiều, cho thấy rằng những lời nguyện ta dâng lên trong ngày lễ kính nhớ các thánh là nguồn tài nguyên rất phong phú cho việc cầu nguyện cá nhân của ta vào ngày hôm đó. Những lời nguyện ấy có thể giúp ta hướng lên Chúa một cách tự nhiên bằng những ngôn từ cụ thể trong những lúc làm việc và nghỉ ngơi trong ngày đó. Như

những viên ngọc quý giá tuyệt đẹp và độc đáo, một số lời đó đã được cầu nguyện qua nhiều thế kỷ, giống như những viên ngọc được lồng vào các cử hành phụng vụ theo truyền thống Kitô giáo. Khi chúng ta cầu nguyện với những lời đó, chúng ta đang cầu nguyện như bao thế hệ Kitô hữu đã cầu nguyện. Các lễ nhớ và lễ kính các thánh được cử hành suốt năm mang đến cho chúng ta cơ hội hiểu rõ hơn về các đấng có thể chuyển cầu mạnh mẽ cho chúng ta trước nhan Ba Ngôi Chí Thánh, và để ta có thể “kết thêm những người bạn mới trên Thiên đàng.”

Những vì sao của Thiên Chúa

Các thánh, “khi được Lời Thiên Chúa chạm đến, dường như đã giải phóng một vụ nổ ánh sáng, mà qua đó ánh hào quang của Thiên Chúa tỏa sáng trên thế giới chúng ta và chỉ cho chúng ta đường đi. Các thánh là những vì sao của Thiên Chúa, dẫn

chúng ta đến nơi mà toàn bộ bản thể chúng ta hằng khao khát.” [13] Cũng như ngôi sao từ Phương Đông đã dẫn các nhà thông thái đến cuộc gặp gỡ cá vị với Chúa Kitô, các thánh cũng giúp chúng ta, như sao Bắc Đẩu trên bầu trời đêm, đến được vùng đất mà chúng ta khao khát.

Trong số những vì sao chỉ đường ấy, Giáo Hội đã công khai đề cử Thánh Josemaría và Chân phước Alvaro cho lòng sùng kính của người Kitô hữu. Lòng nhiệt thành tông đồ và sự phục vụ vô vị lợi cho Giáo Hội và mọi linh hồn ghi dấu sâu sắc cuộc đời của Đấng Sáng lập Opus Dei và người kế vị đầu tiên của ngài được đúc kết trong những lời cầu nguyện mà Giáo Hội dâng lên Thiên Chúa trong ngày lễ phụng vụ của các ngài. Trong trường hợp Thánh Josemaría, Giáo Hội khẩn cầu Thiên Chúa Cha rằng, nhờ lời chuyển cầu của Thánh Josemaría, “chúng ta có thể, qua công việc bình thường của mình, được nên

giống Chúa Giêsu - Con của Cha, và phục vụ công trình cứu chuộc với một tình yêu nồng cháy”, [14] và rằng việc cử hành các bí tích có thể củng cố trong chúng ta “tinh thần nghĩa tử như những người con của Thiên Chúa Cha.” [15] Trong lời nguyện dành cho Chân phước Alvaro, chúng ta cầu xin rằng bằng cách noi gương ngài “chúng ta có thể khiêm tốn dâng mình cho sứ mạng cứu độ của Giáo Hội.” [16] Cha Alvaro đã trung thành với Giáo Hội và trung thành bước theo Thánh Josemaría trong việc truyền bá sứ điệp về lời kêu gọi phổ quát nên thánh và làm tông đồ.

Chúng ta được rất nhiều ơn ích khi tha thiết tìm kiếm sự chuyển cầu của Thánh Josemaría và Chân phước Alvaro, để từ thiên đàng, các ngài có thể chuyển cầu cho chúng ta ơn trung thành với ơn gọi của mình trong mọi hoàn cảnh cuộc sống. Bằng cách tìm đọc cuộc đời các ngài, như một cuốn tiểu thuyết lớn, chúng ta

học cách nên thánh trong đời thường. Như Thánh Bênêđô nhắc nhớ trong một bài giảng nhân ngày lễ Các Thánh Nam Nữ: “Các thánh không cần chúng ta tôn vinh, cũng như lòng sùng kính của chúng ta không thêm gì vào vinh quang của các ngài. Nếu chúng ta kính nhớ các ngài, điều đó mang lại lợi ích cho chúng ta, chứ không phải cho các ngài. Tôi thú nhận với các bạn, mỗi khi nghĩ về các ngài, tôi cảm thấy tim mình bùng cháy một khát vọng mãnh liệt.” [17] Vì thế, chúng ta hiểu ý nghĩa của việc tôn vinh các thánh: “Việc nhìn vào tấm gương sáng ngời của các thánh đánh thức trong ta niềm khát khao mãnh liệt được nên giống các ngài, được hạnh phúc khi sống gần Thiên Chúa, trong ánh sáng của Ngài, trong đại gia đình của những người bạn của Thiên Chúa.” [18] Ngoài ra, khi trải qua năm phụng vụ và chiêm ngắm những người nam và người nữ thánh thiện thuộc mọi thời đại và mọi nơi, ta

nhận ra rằng “họ đã từng là, họ chính là, những con người bình thường: bằng xương bằng thịt, giống như các bạn. Và họ đã chiến thắng.” [19]

Việc cử hành lễ các thánh nhắc chúng ta cách mạnh mẽ về lời kêu gọi phổ quát nên thánh. Được ơn Chúa trợ giúp, tất cả mọi con người nam và nữ đều có thể đáp lại cách trọn vẹn lời mời yêu thương để tham dự vào sự sống thần linh, mỗi người trong hoàn cảnh cụ thể của mình. Như Đức Thánh Cha Phanxicô đã nói: “Chúng ta thường bị cám dỗ nghĩ rằng sự thánh thiện chỉ dành riêng cho những người có cơ hội tách mình khỏi công việc hằng ngày để chỉ chuyên tâm cầu nguyện. Không phải vậy! Một số người nghĩ rằng thánh thiện là nhắm mắt lại và trông như một bức tượng thánh. Không! Đó không phải là sự thánh thiện! Thánh thiện là một cái gì đó lớn lao hơn, sâu sắc hơn, mà chính Thiên Chúa ban cho chúng ta. Quả thật, chính việc

sống với tình yêu và đem đến những chứng từ của Chúa Kitô trong đời sống hằng ngày mà chúng ta được kêu gọi để trở nên thánh.” [20] Con người thuộc mọi tầng lớp đều đi trên con đường trọn lành Kitô giáo. “Có rất nhiều Kitô hữu vô cùng thánh thiện. Có rất nhiều bà mẹ vô cùng thánh thiện, thánh thiện một cách tuyệt vời; có rất nhiều người cha tuyệt vời. Họ sẽ có những vị trí tuyệt vời trên thiên đàng. Cả những người lao động và nông dân. Nơi người ta ít ngờ tới nhất, lại có những linh hồn sống động nhất.” [21]

Thật khích lệ biết bao khi thấy rằng, với năm tháng, ngày càng có nhiều vị thánh sống cuộc đời bình thường, và cuộc đời của họ được chúng ta mừng kính trong Phụng vụ sẽ thúc đẩy chúng ta đào sâu tình yêu dành cho Chúa Kitô qua các công việc hằng ngày bình thường của chúng ta!

[1] Đức Giáo Hoàng Bênêđictô XVI, *Tiếp kiến*, 25 tháng 4 năm 2012.

[2] Thánh Josemaria, Ghi chép trong một buổi họp mặt, 26 tháng 6 năm 1974.

[3] *Mt* 5,48.

[4] Đức Giáo Hoàng Phanxicô, *Tiếp kiến*, 19 tháng 11 năm 2014.

[5] Thánh Josemaria, *Con Đường*, số 301.

[6] *Ga* 3,19.

[7] *Hr* 10,38.

[8] *Con Đường*, số 874

[9] X. *De Spiritu*, số 98.

[10] *Kh* 7,9.

[11] *Giáo Lý Hội Thánh Công Giáo*, số 1173.

[12] X. *Mở đầu Tổng quát của Sách Lễ Roma*, số 54.

[13] Đức Giáo Hoàng Bênêđictô XVI, *Bài giảng*, 6 tháng 1 năm 2012.

[14] *Lời nguyện Nhập lễ* cho Lễ Thánh Josemaria.

[15] *Lời nguyện Sau Hiệp lễ* cho Lễ Thánh Josemaria.

[16] *Lời nguyện Nhập lễ* cho Lễ Chân phước Alvaro.

[17] Thánh Bênêđictô, *Sermo 2 in Opera Omnia Cisterc.* 5, 364.

[18] Đức Giáo Hoàng Bênêđictô XVI, *Bài giảng*, 1 tháng 11 năm 2006.

[19] *Con Đường*, số 133.

[20] Đức Giáo Hoàng Phanxicô, *Tiếp kiến*, 19 tháng 11 năm 2014.

[21] Thánh Josemaria, Ghi chép trong một buổi họp mặt, 18 tháng 5 năm 1970.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
vi-vn/article/nhu-ban-giao-huong-vi-dai/](https://opusdei.org/vi-vn/article/nhu-ban-giao-huong-vi-dai/)
(16-03-2026)